

46. Sprawy z zakresu ubezpieczeń zdrowotnych.

W sprawach o symbolu 652 wiele skarg dotyczyło problemu tzw. refundacji kosztów leczenia, poniesionych przez osobę ubezpieczoną, która po skorzystaniu z odpowiednich zabiegów leczniczych lub dokonaniu zakupów sprzętu leczniczo-rehabilitacyjnego zwracała się do Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia o pokrycie nakładów finansowych poniesionych na leczenie. Na tle wcześniejszych zróżnicowanych orzeczeń, ostatecznie wykształcił się pogląd, wyrażony przez Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z dnia 30 marca 2006r. sygn. akt II GSK 403/05 (publ. ONSAiWSA 5 (14) 2006 poz. 144), zgodnie z którym ustawa z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych nie przewiduje w ogóle możliwości zwrotu, na wniosek świadczeniobiorcy (ubezpieczonego), kosztów leczenia. Nie istnieje zatem stosunek administracyjnoprawny pomiędzy osobą domagającą się refundacji, a którymkolwiek z organów wymienionych w ustawie. Podmiotem uprawnionym do wystąpienia do organu Funduszu z żądaniem wynagrodzenia za świadczenie opieki zdrowotnej udzielone świadczeniobiorcy jest wyłącznie świadczeniodawca. Orzekanie o refundacji poniesionych kosztów opieki zdrowotnej uzyskanej nie jest sprawą mieszczącą się w granicach tej ustawy, a przepis art. 109 nie stanowi zatem podstawy do orzekania w tej sprawie, albowiem czym innym jest ustalenie prawa do świadczeń, w trybie opisanym w ustawie, zaś czym innym jest żądanie zwrotu poniesionych nakładów na ochronę zdrowia realizowaną poza warunkami określonymi w ustawie. Cytowany wyrok zapoczątkował utrwaloną linię orzeczniczą, zaś po pierwszych wyrokach w analogicznych sprawach Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia wydał szereg decyzji umarzających postępowanie zainicjowane wnioskami o refundację. Skargi na wspomniane decyzje umarzające postępowanie są obecnie przez Sąd oddalane.

Jeden z problemów orzeczniczych Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie, w ramach symbolu 652, dotyczył prawidłowości decyzji Prezesa Narodowego Funduszu Zdrowia w przedmiocie objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym z tytułu prowadzenia działalności pozarolniczej. Skargi dotyczyły decyzji ww. organu kończących postępowanie wszczęte wnioskiem osoby prowadzącej działalność gospodarczą, wydawanych w oparciu o art. 107 ust. 5 pkt 16 oraz art. 109 w zw. z art. 66 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz. U. Nr 210, poz. 2135 ze zm.) w zw. z art. 8 ust. 1 lit. c ustawy z dnia 6 lutego 1997 r. o powszechnym ubezpieczeniu

zdrowotnym (Dz. U. Nr 28, poz. 153 ze zm.) oraz art. 9 ust. 1 pkt 1 lit. c ustawy z dnia 23 stycznia 2003r. o powszechnym ubezpieczeniu w Narodowym Funduszu Zdrowia (Dz. U. Nr 45, poz. 391 ze zm.). W decyzjach tych organ stwierdzał objęcie obowiązkowym ubezpieczeniem zdrowotnym wnioskodawcę, określając okres tego ubezpieczenia, poczynawszy od określonej daty „do nadal”. Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia kierował się przy tym zaświadczeniem właściwego organu, dotyczącym prowadzenia działalności zarejestrowanej pod określonym numerem i faktem jej dalszego prowadzenia (w uzasadnieniu organ podnosił, że skoro działalność gospodarcza nie została zlikwidowana należy uznać, że trwa nadal co skutkuje obowiązkiem objęcia obowiązkowym ubezpieczeniem). Wątpliwości dotyczyły kwestii, czy Prezes Narodowego Funduszu Zdrowia może się opierać wyłącznie na wspomnianym zaświadczeniu i domniemaniu prowadzenia działalności gospodarczej, czy też powinien przeprowadzić odpowiednie postępowanie wyjaśniające w celu ustalenia, czy wspomniana działalność jest lub była rzeczywiście prowadzona, niezależnie od wpisu do ewidencji. Wątpliwości te w znacznej mierze rozstrzygnął wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego z dnia 25 października 2006r. sygn. akt II GSK 179/06, w którym zaprezentowany został pogląd, iż nie jest zasadne nadawanie takiego znaczenia wykazanemu w ewidencji okresowi prowadzenia działalności gospodarczej bez możliwości skorygowania tego okresu na podstawie ustaleń dokonanych w postępowaniu dowodowym. Sąd stwierdził, że zgłoszenie i wpis do ewidencji działalności gospodarczej stanowi tylko podstawę rozpoczęcia działalności gospodarczej w rozumieniu jej legalizacji i nie jest zdarzeniem ani czynnością utożsamianą z podjęciem takiej działalności, zaś wpis do ewidencji ma charakter deklaratoryjny, a nie konstytutywny. Wprawdzie określenie przez przedsiębiorcę daty rozpoczęcia działalności gospodarczej, która podlega wpisowi do ewidencji powoduje istnienie domniemania faktycznego, że z tą datą działalność gospodarcza została podjęta i była prowadzona aż do czasu jej wykreślenia z ewidencji, jednakże takie domniemanie faktyczne ma jedynie znaczenie dowodowe, które może zostać obalone w toku postępowania wyjaśniającego. W trakcie tego postępowania czasokres prowadzenia działalności gospodarczej, wynikający z wpisu do ewidencji, może być korygowany ze względu na dowody przedstawione przez osobę, która z udowodnienia tego faktu wywodzi skutki prawne. Wspomniane postępowanie dowodowe obejmować powinno przede wszystkim odpowiednie dokumenty z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych oraz właściwego urzędu skarbowego. Powyższy wyrok zapoczątkował odpowiednią linię orzeczniczą w analogicznych sprawach.